

andre ord et spørgsmål om moral og dermed kultur. Den sociale adfærd er et kulturelt anliggende, som bunder i de værdier, vi opstiller i samfundet.

Hvis vi ikke i højere grad fastlægger modeller for, hvordan vi vil omgås hinanden, vil det automatisk afspejles i folkeskolen. Disciplin, ro og orden er forankret i forestillinger om, hvordan vi skal opføre os, og det er rent faktisk ikke noget, vi kan lovgive om; det spørgsmål vedrører og bør inddrage os alle, for det er jo ikke kun børnene, som har svært ved at finde rettesnore og dermed begå sig; det kendetegner hele vores kultur og altså også forældre og lærere. Vi voksne er usikre, og vi giver ikke klare værdier og holdninger videre til børnene, og det kan vi faktisk ikke være bekendt. Vi er ikke født med værdier, drømme og forestillinger. Dem tilegner vi os gennem opdragelsen – altså gennem fællesskabet.

Så de problemer, vi står med i folkeskolen, kan kun løses ved en kulturrevolution. Og hvordan gør vi så det? Det er i virkeligheden det store spørgsmål, som vi er tvunget til at forholde os til.

Vi må have et opgør med uafhængigheds- og forsørgelseskulturen. Vi må styrke det civile samfund og de sociale netværk, de lokale foreninger, familien, lokalsamfundet. Vi må arbejde mod et samfund, hvor der er brug for alle, et samfund, hvor man ikke kan købe sig til sine følelsesbehov på et videobånd og samtidig købe sig fri for ansvar, eller hvor forældrene bare kan overlade ansvaret for børnene til de professionelle. Det er ikke nok, at man kun bidrager til fællesskabet, når man har lyst. Vi skal have skabt en afhængighedskultur, hvor vi føler, at der er brug for os og for vores indsats. Forældrerollen skal styrkes. Forældrene skal gøres mere synlige og turde sige til og fra på en mere markeret vis end i dag.

Men folkeskolens rolle skal selvfølgelig også diskuteres. Vi skal give lærerne nogle ordentlige vilkår til netop at være lærere. De skal være fagligt godt klædt på, og de skal forstå at motivere eleverne. Men som nævnt er det ikke nok med det. Når lærerne i dag klager over problemer med at få ro i klassen og sætte sig i respekt, bunder det i de flydende menneskelige relationer i vores samfund og børnenes uvanthed med autoriteter.

Børn er på mange måder som modellervoks, de er formbare, de er åbne, nysgerrige, videbegærlige og grænsesøgende, og disse sider skal vi

stimulere og udvikle. Og det gør vi ikke ved at være holdningsløse og usynlige. Vi skal turde stille krav. Vi skal ikke have rå magt og disciplin i gammeldags forstand. Til gengæld skal vi have skabt autoritet – autoritet forstået som gode eksempler og forbilleder. Lærerne skal udgøre en autoritet, som bunder i deres faglige og pædagogiske dygtighed og i deres myndighed.

Børnene skal i det hele taget se mere til de voksne, voksne, som har en stærk kulturel ryggrad, som har en stærk forståelse af det gode og det onde og ikke videregiver ligegyldighed.

Og så skal børnene have tid til at være sig selv. De skal ikke passes på og passes op hele tiden. De skal have frikvarterer – ikke bare i skolen, men i livet som sådan.

Det er med andre ord et stort projekt, vi efter radikal opfattelse skal til at tage fat på, ja, det er hele grundlaget for velfærdssamfundet, som er på spil.

Det betyder ikke, at problemerne i folkeskolen skal forklejnes. Der er givet brug for særlig opmærksomhed omkring de vanskelige børn. Derfor skal vi have afdækket problemerne, sådan at skolen rustes bedre til fortsat at være skole for alle. På den baggrund vil jeg gerne på samtlige partiers vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget konstaterer

- at regeringen vil igangsætte en undersøgelse af forholdene omkring de adfærdsvanskelige elever i skolen af og mulighederne for at løse undervisningsopgaverne for disse elever, og
 - at undervisningsministeren vil udsende vejledende materiale til skolerne om undervisningen og af undervisningsmulighederne for de nævnte elever,
- går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«
(Dagsordensforslag nr. D 29).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jan Køpke Christensen (FP):

Man kunne spørge, hvorfor vi skal foreslå en dagsorden, hvorfor vi skal bekræfte hinanden i, at vi er enige om et bestemt synspunkt. Det er sådan en lille sidebemærkning.